

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-05-14

§ 158**Nettofixering av förtroendevaldas pensioner enligt KPR-F och PRF-KL
KSN-2018-1224****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att nettofixera förtroendevaldas pensioner på samma sätt som gäller för de medarbetare som avgått med rätt till egenpension enligt PA-KL, PAK eller LPAK med retroaktiv verkan från den 1 januari 2017.

Sammanfattning

Arvodesberedningen har föreslagit kommunfullmäktige att fatta beslut om att de förtroendevaldas ålderspensioner ska värdesäkras genom en så kallad nettofixering, på samma sätt som för medarbetare i förvaltningen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 10 maj 2019.

Handläggare
Lind Anna
Wottle Helena

Datum
2019-05-10

Diarienummer
KSN-2018-1224

Kommunstyrelsen

Nettofixering av förtroendevaldas pensioner enligt KPR-F och PRF-KL

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att nettofixera förtroendevaldas pensioner på samma sätt som gäller för de medarbetare som avgått med rätt till egenpension enligt PA-KL, PAK eller LPAK med retroaktiv verkan från den 1 januari 2017.

Ärendet

Arvodesberedningen har föreslagit kommunfullmäktige att fatta beslut om att de förtroendevaldas ålderspensioner ska värdesäkras genom en så kallad nettofixering, på samma sätt som för medarbetare i förvaltningen.

Beredning

Arvodesberedningen behandlade ärendet vid sitt sammanträde 29 april 2019. Protokollsutdrag återges i **bilaga 1**. Kommunledningskontoret gör ingen egen beredning i frågor rörande de förtroendevaldas arvoden och ersättningar utan för på detta sätt fram arvodesberedningens förslag.

Föredragning

Den 31 oktober 2018 enades Sveriges kommuner och landsting (SKL), med arbetstagarorganisationerna om att för berörda arbetstagare fastställa och nettofixera kompletteringspensionen från och med den månad då arbetstagaren fyller 65 år, **bilaga 2**. Därefter ska kompletteringspensionen inte påverkas av förändringar av socialförsäkringsförmån eller medförda pensionsrätter. Av beslutet framgår att SKL rekommenderar kommuner och landsting att fatta beslut om motsvarande ordning för förtroendevalda som avgått med pension enligt KPR-F och PRF- KL. Dessa är äldre pensionsreglementen som byggde på samma princip om bruttosamordning som PA-KL

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet både för kommunens anställda och förtroendevalda. Kommunstyrelsen är därmed det organ som ska fatta beslut om undantag

från reglemente om förtroendemannapensioner.

De förtroendevalda som avgått från sitt uppdrag med rätt till ålderspension enligt de äldre reglementena KPR-F och PRF-KL har drabbats av samma konsekvenser av funktionen bruttosamordning som de medarbetare som avgick med rätt till pension enligt PA-KL. För medarbetare har frågan reglerats genom central överenskommelse mellan parterna. Vad gäller förtroendevaldas pensioner ägs frågan fullt ut av varje kommun för sig.

Ålderspensionen är en så kallad bruttopension. Det innebär att en total ålderspension (bruttopension) beräknas, och att detta bruttobelopp sedan varje år minskas (samordnas) med aktuell allmän pension. Efter samordningen återstår ett belopp, en nettopension, som är den som betalas ut från kommunen. Samordningen görs med allmän pension beräknad som om den hade betalats ut från 65 års ålder. Detta för att neutralisera effekten av tidigare- eller senarelagd uttag av allmän pension, som i annat fall skulle ekonomiskt belasta respektive gynna kommunen i förhållande till pensionstagaren.

Bruttopensionen värdesäkras årligen med prisbasbeloppets utveckling, vilket är vanligt när det gäller förmånsbestämda pensioner inom kommunal sektor. Om den allmänna pensionen ökar fortare än prisbasbeloppet, leder det till att nettoförmånen successivt minskat för varje år. Det finns två separata orsaker till att så kan ske:

1. Den allmänna pensionen värdesäkras inte längre med prisbasbeloppet, utan med ett så kallat följsamhetsindex. Följsamhetsindexet har de flesta år ökat mer än prisbasbeloppet, och då ökar den allmänna pensionens värde fortare än bruttopensionen
2. Den förtroendevalde har haft ytterligare förvärvsinkomster under tiden som pensionär, vilket medför att hen fått ett ytterligare intjänande av allmän pension. Förutom skillnaden i indexering som beskrivs ovan, har dessutom hens allmänna pension, och därmed även samordningsavdraget, ökat ytterligare genom nyintjänad pensionsrätt under tiden med ålderspension enligt KPR-F.

Den situation som beskrivs gäller för alla som är födda 1938 eller senare, och har en ren bruttopension. För kommunalt förtroendevalda gäller det alla som avgått med rätt till egenpension enligt KPR-F eller det efterföljande PRF-KL.

Även för kommunalt anställda medarbetare som avgått med rätt till egenpension enligt PA-KL finns det problem som beskrivs i punkten 1 ovan. Det har man från parternas sida försökt hantera med hjälp av den så kallade friläggningen, som dock kan ge svårförklarade effekter, vilket inte minst diskussion om PA-KL pensionernas minskning mellan 2017 och 2018 visar. För de i den här gruppen som är födda 1938 och senare kvarstår dock problemet i punkten 2 ovan, det vill säga att löneinkomster efter pensionstidpunkten påverkar nettopensionen.

Det är möjligt att, för de förtroendevalda som omfattas av KPR-F och PRF-KL besluta om en nettofixering motsvarande den som finns i PBF (nyare reglemente). Resultatet skulle då komma att jämföras med det som gäller tidigare anställda.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för att ändra värdesäkring av äldre pensioner kan inte beräknas, men omfattningen av den är begränsad då det enbart gäller de som avgått med rätt till ålderspension enligt KPR-F och PRF-KL. Enligt beräkning handlar det om 6-8 personer i varierande ålder.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Stabsdirektör

Arvodesberedningen

Protokoll

Handläggare:

Anna Lind, Helena Wottle

Protokoll från arvodesberedningen

Datum: 29 april 2019

Tid: 10.30 - 12.05

Närvarande

Marlene Burwick (S), ordförande
Gunnar Hedberg (M), vice ordförande
Anders A Aronsson (L)
Johan Edstav (MP)
Liza Boëthius (V)
Kent Kumpula (SD)

Anna Lind, förhandlingschef
Helena Wottle, handläggare

Mötespunkter

1. Val av justerare

Anders A Aronsson (L) utses att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

2. Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställs enligt utsänt förslag med tillägg under övriga frågor av punkten "Gruppledarens ansvar att granska blanketten *Intyg om förlorad arbetsinkomst eller annan ersättning, pensionsförmån och semesterförmån för förtroendevalda*".

3. Föregående protokoll

Arvodesberedningen går igenom föregående protokoll tillsammans.

Ordförande förtydligar att tidplanen för att genomföra beslut enligt punkt 6 i föregående protokoll är tänkt att sammanfalla med en större översyn av reglementet.

4. Nettofixering av förtroendevaldas pensioner enligt KPR-F och PRF-KL

Förhandlingschefen redogör för nettofixering av förtroendevaldas pensioner enligt KPR-F och PRF-KL. Förslaget följer beslut av SKL.

Beslut

Arvodesberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att nettofixera förtroendevaldas pensioner med retroaktivitet från den 1 januari 2017.

5. Regler för arvode och ekonomiska ersättningar för förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019–2022, revidering av §§ 1, 3, 4 och 12

Helena Wottle från förvaltningen redogör för föreslagna revideringar av §§ 1, 3, 4 och 12 i *Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019–2022*.

Beslut

Arvodesberedningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att *Regler för arvode och ekonomiska ersättningar för förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019–2022, §§ 1, 3, 4 och 12*, revideras enligt förvaltningens förslag till arvodesberedningen med följande korrigeringar:

- Förslag om tillägg av ny punkt § 3 f – "Sammanträde i valberedningen arvoderas enligt ersättningsregler för förrättningar" – utgår.
- Förslag att stryka texten "Sammanträdesarvode utgår inte till ledamot i valberedningen" i § 3 a utgår och ska läggas tillbaka i förslag av ny text i § 3 a.
- Hänvisningen i § 4 till "§ 3 a–f" ändras till "§ 3 a–e".

6. Vägledning för regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019–2022

Helena Wottle från förvaltningen redogör för vägledningen för *Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019–2022*.

Beslut

Arvodesberedningen beslutar att anta förslag till vägledning för *Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2019–2022* med följande korrigeringar:

- Under *Syfte* (s. 3) tas meningen att vägledningen är bindande bort.
- Under *Ersättning för kostnader - förtroendevald* (s. 4) läggs information till om att det finns SL Access- och UL-kort att låna för förtroendevalda om de vill undvika att göra utlägg och begära ersättning för utläggen senare.
- Första meningen i andra stycket under rubriken *Huvudsammanträde och partigruppsmöte* (s. 6) kompletteras med "Med huvudsammanträde menas nämndens/styrelsens sammanträde..."

1. 18:42

Tre pensionsöverenskommelser för individer som omfattas av PA-KL, PAK och LPAK

Den 31 oktober 2018 enades Sveriges Kommuner och Landsting, Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation samt Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation med Svenska Kommunalarbetsförbundet, OFRs förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer om följande tre överenskommelser:

- Pensionsöverenskommelse för födda 1954 och senare som omfattas av PA-KL, PAK och LPAK (bilaga),
- Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om höjd garantinivå för tjänstepension enligt PA-KL (bilaga) samt Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om individuell lägstanivå i PA-KL, PAK och LPAK (bilaga).

Pensionsöverenskommelse för födda 1954 och senare som omfattas av PA-KL, PAK och LPAK

Pensionsöverenskommelse för födda 1954 och senare som omfattas av PA-KL, PAK och LPAK, daterad 2018-10-31 (bilaga), har tillkommit mot bakgrund av förhandlingsframställan angående tjänstepensionsavtal med bruttosamordning inkom den 4 juni 2018. I och med denna överenskommelse är förhandlingarna avslutade.

Överenskommelsen är framåtriktad, träder i kraft den 1 januari 2019 och gäller tillsvidare.

Överenskommelsen i korta drag:

För berörda arbetstagare fastställs och nettofixeras kompletteringspensionen från och med den månad då arbetstagaren fyller 65 år. Därefter ska kompletteringspensionen inte påverkas av förändringar av socialförsäkringsförmån eller medförda pensionsrätter. När kompletteringspensionens nivå fastställs ska detta göras i enlighet med PA-KL eller PAK/LPAK samt Tillämpningsanvisningar 02 och 04. Samordning ska endast ske med 70 procent av

inkomstpensionen. Samordning ska inte ske med premiepension. Den vid 65 år fastställda och nettofixerade kompletteringspensionsnivån räknas årligen upp i takt med inkomstbasbeloppets förändring från och med året efter det kalenderår då utbetalning påbörjats.

Överenskommelsen innehåller även regler för beräkning vid förtida respektive uppskjutet uttag.

Överenskommelsen begränsar inte möjligheten till omräkning av pensionsunderlaget enligt den så kallade karriärbestämmelsen i PA-KL förhandlingsprotokoll 1984-11-15, § 4 punkt 6 samt Överenskommelse om ändrad förhandlingsordning vid förhandling om omräkning av pension enligt PA-KL, undertecknad 2017-04-27 (bilaga).

Inte heller påverkas tillämpning av Överenskommelse om höjd garantinivå för tjänstepension enligt PA-KL enligt förhandlingsprotokoll daterat 2017-04-27 (bilaga) fram till dess att kompletteringspensionen fastställts och nettofixerats.

Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om höjd garantinivå för tjänstepension enligt PA-KL

Överenskommelse om höjd garantinivå för tjänstepension enligt PA-KL, som träffades 2017-04-27 (bilaga), innebar att garantinivån i PA-KL höjdes från 100 kronor till 1200 kronor. Med Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om höjd garantinivå för tjänstepension enligt PA-KL (bilaga), daterad 2018-10-31, ändras lydelsen så att den höjda garantinivån inte ska minskas med medförd pensionsrätt (livränta eller fribrev). Vidare förtydligas att ålderspension för berörda individer alltid ska utbetalas med minst motsvarande i var tid gällande garantinivå (§ 2 andra och fjärde stycket).

Förändringarna är framåtriktade och träder i kraft från och med den 1 januari 2019 och gäller tillsvidare. Inga retroaktiva omräkningar ska göras för tid före den 1 januari 2019.

Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om individuell lägstanivå i PA-KL, PAK och LPAK (PÖK 18)

Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om individuell lägstanivå i PA-KL, PAK och LPAK, daterad 2018-10-31 (bilaga), innebär att vissa förtydliganden införts i Överenskommelse om individuell lägstanivå i PA-KL, PAK och LPAK (bilaga) som parterna träffade den 21 juni 2018.

Förändringarna är framåtriktade och träder i kraft från och med den 1 januari 2019 och gäller tillsvidare.

Rekommendation om tillämpning för förtroendevalda

Vad gäller tidigare förtroendevalda, födda före 1937 samt födda 1938 till 1953, med bruttopensionsvillkor som tillämpats i enlighet med friläggningsbestämmelserna i PÖK 02 rekommenderar SKL förbundets medlemmar att se positivt på begäran om tillämpning som kan anses motsvara Överenskommelse om individuell lägstanivå i PA-KL, PAK och LPAK (bilaga), Överenskommelse om ändrad lydelse i Överenskommelse om individuell lägstanivå i PA-KL, PAK och LPAK (bilaga), samt Överenskommelse om temporär kompensation till pensionärer som beroende på utebliven friläggning år 2018 fått sänkt kompletteringspension (bilaga). Medlemmarna rekommenderas att kontakta sin pensionsadministratör innan sådant beslut fattas.